

OF WOMEN WORKERS.
TO FIGHT,
TO STRUGGLE,
TO RIGHT THE WRONG

DRUŠTVO I PROMJENA

DRUŠTVENI POKRETI I KOLEKTIVNO PONAŠANJE

DRUŠTVENI POKRETI

DRUŠTVENI POKRET – kolektivno nastojanje i akcije da se **potaknu**, **izvedu** ili **spriječe** određene društvene promjene

- manje ili više trajan i organiziran napor velikoga broja ljudi, kojemu je cilj **promicanje** promjena u društvu ili **otpor** prema tim promjenama
- *pokreti za zaštitu ljudskih prava, ekološki pokret, pokreti za ravnopravnost spolova, antiratni, alterglobalizacijski pokreti...*
- vrste dr. pokreta (po **stupnju promjene** koju predviđa i na koju cilja):
 - **REFORMATORSKI** – usmjereni na djelomičnu promjenu društva, tj. nekih dr. elemenata (*npr. sufražetkinje*)
 - **REVOLUCIONARNI** – usmjereni na cjelovitu promjenu društva i dr. poretka (*npr. socijalizam*)

TIPOVI DRUŠTVENIH POKRETA (*Alan Touraine*)

- tri tipa društvenih pokreta po A. Touraineu:
 - **GRAĐANSKI** – cilj im je **sloboda** čovjeka i njegova **prava**
 - **RADNIČKI** – cilja samo na **socijalnu pravdu** (*samo dio ciljeva građanskih pokreta*)
 - **NOVI DR. POKRETI** – cilj im je čovjekovo **pravo na određeni način života** (*npr. feministički, alterglobalizacijski, studentski, mirovni, ekološki...*) – vezani su uz liberalno-demokratska kapitalistička društva (1960/70-ih)
- stari dr. pokreti su se usmjeravali na radnička prava, dok se novi dr. pokreti usmjereni na moderne rizike – *terorizam, nuklearno naoružavanje, genetički inženjering, bioterorizam...*

KOLEKTIVNO PONAŠANJE

KOLEKTIVNO PONAŠANJA – spontano i nestrukturirano ponašanje većeg broja ljudi koje odstupa od prihvaćenih društvenih normi

– značajke kolektivnog ponašanja (*razlika u odnosu na dr. grupe*):

1. **ograničena** socijalna **interakcija**

2. **nejasne** socijalne **granice**

(ne postoji osjećaj pripadnosti – „mi” i „oni” osjećaj)

3. **slabe** i **nekonvencionalne norme**

(nastaju i nestaju bez uspostavljanja čvršće strukture)

TIPOVI KOLEKTIVNOG PONAŠANJA:

1. raspršeno

2. konvergirajuće

RASPRŠENO KOLEKTIVNO PONAŠANJE

RASPRŠENO KOLEKTIVNO PONAŠANJE – obuhvaća događaje koji su relativno **spontani**, **kratkotrajni**, **ekspresivni**, **bez jasnog cilja** i uglavnom **vrlo labavo strukturirani**

- *glasine, moda, modne ludosti, pomama, masovna histerija, panika i javnost*

GLASINE – su **neprovjerene informacije** koje se prenose neformalno, „od usta do usta”

- *Koja je razlika između trača (ogovaranja) i glasine?*

MODA – podrazumijeva **široko prihvaćanje neke novosti** u određenoj sferi života (*u odjevanju, ukrašavanju, umjetnosti, kulturi, glazbi, plesu...*)

MODNE LUDOSTI (*eng. fads*) – kratkotrajno i **oduševljeno prihvaćanje novosti** (*modni hirevi*)

PRIMJERI MODNIH LUDOSTI

Plesni maraton (1930-ih)

Tko će ugurati više ljudi u automobil ili telefonsku govornicu (1950-ih)

Hula hop

MAKANKOSAPPO (*modna ludost u Japanu*)

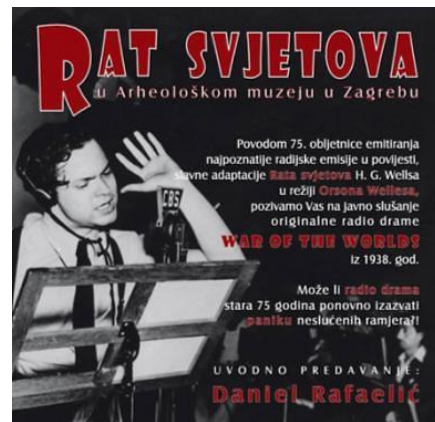
RASPRŠENO KOLEKTIVNO PONAŠANJE

POMAMA, MASOVNA HISTERIJA I PANIKA – oblici kolektivnoga ponašanja s mogućim ozbiljnim društvenim posljedicama

- karakterizira ih **iracionalno ponašanje** povezano s **neutemeljenim** vjerovanjima, glasinama ili strahovima (*npr. radio drama Rat svjetova iz 1938. g*)

JAVNOST – se sastoji od ljudi koji se **zanimaju** za određena pitanja i **nastoje utjecati** na odlučivanje u društvu

- danas se javnost pretežno oblikuje masovnim medijima
- **javno mnijenje** je mišljenje javnosti (*odnosno značajnoga broja pojedinaca u društvu*) o određenom pitanju

KONVERGIRAJUĆE KOLEKTIVNO PONAŠANJE

KONVERGIRAJUĆE KOLEKTIVNO PONAŠANJE – ima čvršću strukturu i veću koncentraciju od raspršenog

GOMILA – privremeno okupljanje većeg broja ljudi koji imaju zajedničko središte pozornosti i snažno utječu jedni na druge

– Herbert **Blumer** – četiri tipa gomile (s obzirom na emocionalnu uključenost sudionika)

TIPOVI GOMILE

RULJA

SLUČAJNA

KONVENCIONALNA

EKSPRESIVNA

AKTIVNA

TIPOVI GOMILA *(Herbert Blumer)*

SLUČAJNA – traje **najkraće i najmanje je organizirana** *(npr. ljudi koji promatraju požar)*

KONVENCIONALNA – okuplja se **planirano i regulirano** *(npr. publika u kazalištu ili na predavanju)*

EKSPRESIVNA – okupila se zbog **želje za uzbuđenjem ili užitkom** sudionika *(npr. rock koncert ili religijsko okupljanje)*

AKTIVNA – pozornost sudionika usmjerena je na **točno određen cilj** i ponašanje je prožeto **snažnim emocijama** *(npr. nogometna utakmica)*

RULJA – kada aktivna gomila poprimi **agresivne i rušilačke značajke** *(npr. izgređi navijača)*

ZNAČAJKE GOMILE

SUGESTIBILNOST

- pojedinac je **podložniji** utjecaju gomile
- **nekritički** prihvaća zahtjeve gomile

DEINDIVIDUALIZACIJA

- gubi osjećaj **osobnog** identiteta i odgovornosti
- javlja se osjećaj **anonimnosti**
- spremniji je činiti stvari koje inače ne bi činio

OSJEĆAJ NERANJIVOSTI

- pojedinac se osjeća **moćno** i **nepobjedivo**
- sklon je nasilju, vandalizmu, krađama...

